BACCALAURÉAT GÉNÉRAL

SESSION 2016

CAMBODGIEN

VENDREDI 17 JUIN 2016

LANGUE VIVANTE **1**

Série **L –** Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **4**

Séries **ES-S** – Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **3**

Le candidat traitera, dans la langue étrangère, l'ensemble des questions de l'épreuve pour laquelle il compose.

L'usage des calculatrices électroniques et du dictionnaire est interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 4 pages numérotées de 1/4 à 4/4.

Répartition des points

Compréhension de l'écrit	10 points
Expression écrite	10 points

ជីវិតសត្វលោក ដែលរស់នៅតាមបែបធម្មជាតិនោះ តែងមានអាវុធសម្រាប់ការពារខ្លួន តទល់ជាមួយសត្រូវ ដែលបានមកបៀតបៀននិងយាយីរំខាន នូវសេចក្ដីសុខសាន្តរបស់ខ្លួនដែរ ។ ប៉ុន្តែ បើសត្វលោកមានលក្ខណៈស្លូតពេក តែងត្រូវបានគេធ្វើបាបនិងជិះជាន់ទៅតាមទំនើងចិត្តរបស់គេ ឬរបស់សត្វ ដែលមានកម្លាំងជាងខ្លួនពិតប្រាកដ ។

បើគេពិនិត្យអំពីសរីរាង្គកាយរបស់សត្វតាមដំណើរនៃធម្មជាតិតាក់តែងមកនោះ ដូចជាសត្វខ្លះមានធ្មេញនិងចង្កូម ព្រមទាំងក្រចកដ៏មុតស្រួច សម្រាប់ការពារខ្លួនតទល់ ឬប្រឈមមុខនឹងសត្រូវរបស់វាផង និងសម្រាប់ស្វែងរកចំណីអាហាររបស់វាផង ។ សត្វខ្លះទៀត អាងកម្លាំងរបស់ខ្លួន ក្នុងការរឹបនិងលេប ដូចពស់ថ្លាន់ជាដើម ។ សត្វខ្លះទៀត អាងចំពុះ និងអាងខ្នាយ ព្រមទាំងមានពិស តាមរយៈការចឹកឬខាំនិងការព្រួសពិស... ។ល។ ទាំងអស់នេះ គេសម្គាល់ឃើញថា ធម្មជាតិនៃសត្វភាគច្រើន តែងមានអាវុធសម្រាប់ការពារខ្លួនឯងផង និងសម្រាប់ចាប់ចំណីអាហារ ដើម្បីបានរស់ផង ។ ប៉ុន្តែមានសត្វល្ងង់ខ្លះ មិនមានពិសក្នុងការខាំឬចឹកមនុស្សនោះទេ គេហៅថា ជាសត្វស្លូត ដូចពស់ព្រលឹតជាដើម ។ ឯប្រការសំខាន់គ្រប់យ៉ាងទៀតនោះ ពស់ព្រលឹតក៏មានការរីកចម្រើនជំពាត់ តាមរយៈការបញ្ចេញអំណាចក្នុងការចាប់ចំណីរបស់វា ដូចជាការចាប់កូនត្រីនិងកំពឹស... ។

ដោយឡែក សម្រាប់មនុស្សនិងមនុស្សវិញ ក៏គេតែងនិយាយថា អ្នកដែលមានចរិតស្លូតពេកនោះ ក៏រកសេចក្ដីសុខឲ្យខ្លួនឯង មិនបានផងដែរ ។ ពាក្យចាស់បានបញ្ជាក់ថា ៖ « តម្រិះជាអាហារ បញ្ញាជាអាវុធ » និងមានសុភាសិតបុរាណមួយឃ្លា ពោលថា ៖ « ស្លូតស្លាប់ វៀចវេរមានភ័ព្វ អាយុយឺនយូរ » ឬ « ផ្លូវវៀចកុំបោះបង់ ផ្លូវណាត្រង់កុំដើរហោង » ដើម្បីទុកឲ្យកូនចៅបន្តគ្រប់ជំនាន់ទាំងអស់ មានការពិចារណាក្នុងការការពារខ្លួន ឬនៅពេលប្រឈមមុខតទល់ជាមួយសត្រូវឈ្លានពាននិងរំលោភបំពានលើសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ខ្លួនជាដើម ។

តាមរយៈរឿងនិទានអំពីនាគតាំងសីល នៅក្នុងសៀវភៅ **មួយជំហានម្ដង** របស់សម្ដេចព្រះមហាឃោសានន្ទ ទំព័រទី ១០ បានបញ្ជាក់ថា ៖ នាគនោះស្លូតពេក ព្រោះកំពុងប្រព្រឹត្តធម៌សង្រួមកាយចិត្ត ។ ពេលនោះ មានក្មេងគង្វាលគោ ចេះតែធ្វើបាបឡើងច្រំនិងជិះជាន់ពីលើ ហើយបានយកអាចម៍គោបញ្ចុកមាត់ផង ។ ក្រោយមក នាគនោះបានជួបនឹងព្រះពោធិសត្វ ។ ព្រះពោធិសត្វបានប្រាប់ថា ស្លូតពេកមិនអាចរកបានសេចក្ដីសុខឲ្យខ្លួនបាននោះទេ គឺលុះត្រាតែបញ្ចេញអាវុធ ដូចជាការព្រួសពិសភ្លើង និងមានការគ្រញែងខ្លួនហាក់មានកំហឹងទៅក្មេងឃ្វាលគោ ក្នុងពេលវាធ្វើបាបខ្លួននោះ ទើបវាលែងហ៊ានមកបៀតបៀនទៀត ។ នេះហើយ ដែលជាមធ្យោបាយ ដើម្បីឲ្យមានសេចក្ដីសុខសាន្តក្នុងការចម្រើនធម៌ទៅមុខទៀត ។ ប៉ុន្តែចំពោះអាកប្បកិរិយានៃការកំញើញទៅក្មេងគង្វាលគោនោះ វាគ្រាន់តែជាសិល្បៈក្នុងការសម្ដែងប៉ុណ្ណោះ ពោលគឺមិនមែនជាកំហឹងតទល់ ដែលផ្ទុះចេញពីក្នុងចិត្តនោះឡើយ ។

ផ្ដើមចេញពីការរៀបរាប់ខាងលើនេះ បើនិយាយអំពីសង្គមជាតិយើងវិញ ក៏ដូចជាប្រទេសដទៃទៀតនៅលើលោកនេះដែរ តែងមានកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនេះហើយ ដែលជាអាវុធសម្រាប់ការពារបូរណភាពទឹកដី និងជានាទូរភាពសុខសាន្ត ព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍរបស់ជាតិនោះ ។ ល្អិកណាមានអំពើរំលោភបំពាន ឬជាការឈ្លានពានទឹកដី បានសេចក្ដីថា យើងមិនទ្រាំធ្វើស្លូតឲ្យស្លាប់នោះទេ គឺល្អិកនោះហើយ ដែលជាតួនាទីរបស់អ្នកការពារ ត្រូវបានសម្ដែងតួ តាមរយៈការបង្ហាញនូវទឹកចិត្តការពារជាតិ ដ៏អង់អាច ក្លាហានមោះមុតបំផុត ។

សរុបមក យើងស្លូត គឺ យើងមិនមានការរំលោភបំពានទឹកដីរបស់គេមែន តែក៏យើងមិនបណ្ដោយឲ្យគេរំលោភបំពានយកទឹកដីយើងនោះដែរ ។ យើងប្ដេជ្ញាការពារទឹកដីឲ្យបានគង់វង្សជារៀងរហូត ៕

« ទស្សនៈ ៖ ស្លូតពេក គេជាន់ ! » ដោយ លី ហាក់សេង កម្ពុជាថ្មី ប្រចាំថ្ងៃ ២៧ មិថុនា ២០១៥ ។

Vocabulaire ~ វាក្យសព្ទ

៙ កំញើញ ៖ faire des gestes menaçants ; montrer les dents
៙ ខ្នាយ ៖ ergot(s) (d'un coq) ; défense(s) d'un sanglier
៙ គង្វាល ៖ gardien d'animaux
៙ គ្រញៀងខ្លួន ៖ ញាក់ទទាក់ខ្លួនដោយព្រឺ, ដោយស្ញើប, ដោយខឹងខ្លាំងណាស់
៙ ឃ្វាល ៖ garder des animaux domestiques, faire paître des animaux domestiques
៙ ចរិត ៖ caractère
៙ ចម្រើនធម៌ ៖ observer le Dharma
៙ ជាតិ ៖ nation ; national ; nature
៙ តម្រិះ ៖ réflexion, pensée
៙ តួនាទី ៖ rôle
៙ តាំងសីល ៖ suivre les préceptes religieux
៙ ធម្មជាតិ ៖ nature
៙ នាគ ៖ *nāga*, *sorte de serpent mythique*
៙ បូរណភាព ៖ intégrité
៙ ប្ដេជ្ញា ៖ s'engager à
៙ ប្រព្រឹត្តធម៌ ៖ observer le Dharma
៙ ពស់ថ្លាន់ ៖ python
៙ ពស់ព្រលឹត ៖ serpent à tentacules, *sorte de serpent aquatique non venimeux*
៙ ពិស ៖ venin
៙ ពោធិសត្វ ៖ អ្នកដែលមានចិត្តឬមានសេចក្ដីប្រាថ្នាជាប់នៅក្នុងពោធិ គឺអ្នកដែលកំពុងខំប្រឹងបំពេញបារមីបម្រុងនឹងបានត្រាស់ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ, bodhisattva
៙ មោះមុត ៖ audacieux, sans peur
៙ លក្ខណៈ ៖ caractéristique(s)
៙ ល្ពឹកណា ... ល្ពឹកនោះ ... ៖ tant que ; dans le cas où, s'il arrivait que
៙ សង្រួម ៖ faire attention à fermer son esprit pour que les sentiments qui viennent de l'activité des sens ne troublent pas la conscience causant des désirs de cupidité, de ressentiment
៙ សង្រួមកាយ ៖ mettre le corps en état de se concentrer
៙ សង្រួមចិត្ត ៖ se concentrer psychiquement
៙ យាយី ៖ បៀតបៀន, ជន្លជន្លេញ, បន្លាច
៙ សង្គម ៖ société ; social
៙ សត្រូវ ៖ អ្នកបៀតបៀនគេ, ខ្មាំង
៙ សត្វលោក ៖ les êtres vivants
៙ សត្វល្មូន ៖ សត្វលូន, reptile
៙ សម្ដេចព្រះមហាឃោសានន្ទ ៖ le vénérable Mahā Ghosānanda
៙ សម្ដែងតួ ៖ jouer un rôle
៙ សរីរាង្គ ៖ organe
៙ សរីរាង្គកាយ ៖ corps, organisme
៙ សិទ្ធិ ៖ droit(s)
៙ សិល្បៈ ៖ art, artifice
៙ សុភាសិត ៖ proverbe
៙ សេរីភាព ៖ liberté
៙ ស្លូត ៖ doux, gentil, docile, inoffensif
៙ អភិវឌ្ឍ ៖ développer ; se développer
៙ អាកប្បកិរិយា ៖ attitude
៙ អាចម៍ ៖ (អានថា អាច់)
៙ អាវុធ ៖ arme

TRAVAIL À FAIRE PAR LE CANDIDAT

I. COMPRÉHENSION DE L’ÉCRIT : (10 points)

១.ក- តើសត្វមានអាវុធអ្វីខ្លះ ដើម្បីការពារខ្លួន និងស្វែងរកចំណី ? (២ ពិន្ទុ)

១.ខ- តើពស់ថ្លាន់ និង ពស់ព្រលឹត ជាសត្វដែលមានលក្ខណៈរៀង ៗ ខ្លួនអ្វីខ្លះ ? (២ ពិន្ទុ)

១.គ- ហេតុអ្វីបានជានាគមិនអាចប្រព្រឹត្តធម៌សង្រួមកាយចិត្តយ៉ាងសុខសាន្តបាន ? (២ ពិន្ទុ)

១.ឃ- តើព្រះពោធិសត្វបានទូន្មាននាគឲ្យព្រួសពិសភ្លើង ដើម្បីសម្លាប់ក្មេងគង្វាលគោ មែនឬ ? (២ ពិន្ទុ)

១.ង- សរុបមក បើយើងស្លូត តើមានន័យដូចម្ដេច ? (២ ពិន្ទុ)

II. EXPRESSION ÉCRITE : (10 points)

Afin de respecter l’anonymat de votre copie, vous ne devez pas signer votre composition, citer votre nom, celui d’un camarade ou celui de votre établissement.

Les candidats traitent les **<u>DEUX</u>** questions (120 mots minimum pour chaque question)

២.ក- នៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន ដល់ធំពេញវ័យ កំលោះគ្រប់ ៗ រូបត្រូវចូលធ្វើទាហានបម្រើជាតិ អស់រយៈពេល ២-៣ ឆ្នាំ ។ ក្នុងប្រទេសខ្លះទៀត ក្រមុំ ៗ ក៏ត្រូវចូលធ្វើទាហានមួយគ្រាដែរ ។ ចំណែកឯនៅប្រទេសបារាំងសព្វថ្ងៃនេះ ក៏ដូចនៅប្រទេសកម្ពុជាដែរ លែងមានការចូលធ្វើទាហានដោយបង្ខំនោះតទៅទៀតហើយ ។ តើអ្នកគិតថា វាមានប្រយោជន៍ ឬក៏ពុំមានប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ? ចូរបញ្ជាក់ឲ្យបានក្បោះក្បាយ ។ (៥ ពិន្ទុ)

២.ខ- បើមានមនុស្សម្នាក់ ចេះតែមកឈ្លានពាន រំខាន និងយាយីអ្នក តើអ្នកនឹងមានប្រតិកម្មនិងប្រើមធ្យោបាយអ្វីខ្លះ ដើម្បីរកការស្រុះស្រួលគ្នា ? ចូរបញ្ជាក់ឲ្យបានក្បោះក្បាយ ៕ (៥ ពិន្ទុ)